

KOLOZSVÁRI PAPP LÁSZLÓ

Unok túlélni!

Manapság az írónak, ha magyar, van munkahelye! Lennie kell neki, ha nem akar éhen halni kiemelve egyet a rá leső megannyi halálnem közül, melyek mindenike kevésbé brutális, mint az itt említett, beleértve az utcai merényletben – ó, nem ő a célpont!, mit képzél magáról?! – véletlenül lepattanó golyót... Amikor tehát leírom, hogy épp a munkahelyemről jövök ki, s valami művészszerzővel foglalkozó kollégámmal találkozom: nevet, mint idióta amerikai filmekben minden szereplő az elmekörtani fináléban! (Nem befejezés, az ostobaság végtelen, csak jelezni kell a hollywoodi nyálra tekercselt millióknak, hogy annak a hű de elmésnek, amit előadtunk volt, itt a vége!, csak vicceltünk!, s derünk és jellemünk töretlen, mint a titkár-ő-tökölő elnökünknek, s a tudjuk-de-nem-mondjuk-kinek-az-érdekében fölcsicserezett újabb lehetséges háborúnkkal a Közel-Keleten.) A kolléga tehát nevet, szidja a viszonyokat (aki nem nevet itt, az a magyar idióta!, van belőle annyi, hogy a létbe és kilátástalanságba belesavanyodott passzívakkal párosulva befizethet minket a ringliszálra még négy évre a májusi választáson), aztán mond valamit, amitől elszáll a közönyöm, hirtelen nyakig benne érzem magam koromban; ő mondja ki ennek az írásnak a címét: *Unok túlélni!*, elég volt, ennél talán még a biztos vég is jobb!

Nem titok, hogy mi a munkahelyem, nem írom ide mégsem, félrevezető volna, nagyon leszűkítené a mondandóm érvényességi körét. Aki tudja, anélkül is azt fogja gondolni: hát persze!, értem!, s nem csodálkozom!... Pedig hát itt másról van szó. Nekünk is, akik csak írók vagyunk, s nem élhetünk független írói életet... Tán csak a Los Angeles-i Körtefa (Birnbau) öt ágáról függő, öt egyedül létező magyar író – több nincs! Volt kezdetben az Illyés Gyula-i *ötágú síp*, lett belőle *ötágú körtefa!* Még hogy nincs fejlődés?! Van fejlődés! Kik is függenek a mélymagas hozzáértői gallyakon: a legnagyobb magyar író, a két beleajulok-magyar író, a legnagyobb zendülő és a leglármásabb zagyva, hát lemaradhatnak ők az épp soros körtefáról? *Az új ötágú síp.*

Nekünk azonban meg kell élnünk, nem irodalmi érdemeinkből, nem virtuálisan, utunk tehát elvezethet oda, hogy *unjunk túlélni!* Mindjárt megmagyarázom! Ha valamiért hálás vagyok a Horthy Miklós leszármazottainak és menyének, az az, hogy nem látogatja a magyar hazát, újra meg újra felkorbácsolva valamiféle szennyes harcot, netán csökkent vágyat, annyi bizonyos, hogy nyersanyagot adva a virtuális bunkóhoz a politikus ősembereknek... (Mint teszi azt Mihály, román király, aki a megoldhatatlan gazdasági s ezért politikai reménytelenségben, álremény-sugárként villan be olykor a Kárpát-kanyarba... Igaza van: nincs elég hülye, szaporítani kell őket! Morálisan amúgy egy szintre süllyedve azzal a magyar kormányzati kéjdallal, hogy hű, de jó lesz itt, és hogy túl vagyunk a nehezén, ha mi vagyunk és leszünk!, minket válasszatok, derék nyugdíjas polgártársaim, kinyomkodott fogpasztás tubusaim, halálotok után számottevő esélyetek lesz rá, hogy újrafüvesítjük a sírokat!)... De elég a terjengősségből: Horthy menyé nyilatkozta volt, hogy az exkormányzó és -hadúr rendszeresen lejárt a portugáliai kikötőbe, elnézte a hajókat, egyszóval beállt valamiféle biológiai egyensúlyra, ami nem akármilyen döntések után, hogy menjen-e kétszáz ezer magyar baka megdöglenni a Donhoz, ütköző-fékező párnának a hátulról a sztálini titkosrendőrség által halálmegvetésre lelkesített Vörös Hadsereg (lásd részletezve Szolzsényicin: *Gulag*), illetve Adolf hadai között. A világháború elvesztése sem lehetett csekélyke megrázkódtatás Horthy Miklósnak, s lám, eljutott mégis a messze Portugáliában a biológiai egyensúly állapotába, nem örült meg, mint Ágnes asszony – beállván a portugál mosónők közé, véres lepedőjét mosni –, nem tébolyodott meg, mint Széchenyi, Döblinggé változtatva a mit sem sejtő Estorilt, ha jól emlékszem. Aztán jött 1956! Az élet benne is felgyorsult, mint menyé mesélte volt

az újratemetéskor, a forradalom bukása után pedig, *unván túlélni!*, rohamosan gyengül, és hamarosan meghal! Elég volt, kész, ő már ennek a végét úgysem éri meg!

Van még példa! Elnézve az írók halállistáját 1993–98 között (már azokról szólva, akik nem mentek el a Medvéhez, mint a Nyuszi, mondván: te, Medve, rajta vagyok a halállistádon? Rajta! Nem húznál ki? Dehogynem. Medve a viccen kívül aztán hozzáteszi: lehet, hogy egyszer majd mi is kérünk magától valamit, Nyuszi elvtárs!), elnézve tehát az írók, eme hivatalból különösen érzékeny emberek elhalálzási kedvét (így kell neveznünk!), azt látjuk, hogy 1993-ban nincs nagy tülekedés Kháron ladikja körül, összesen kilencen hajóznak el tőlünk (Saád Béla, Vámos Imre, Török Tamás, Bencsik Imre, Cseres Tibor, Soós György, Varga József, Bólya Péter, Sándor László). De a reményfogyta, az az elhatalmasodó érzés, hogy ennek nem lesz vége gyöngülő életükben, sőt visszacsap, sőt szívósan és visszacsapva áll vissza a régi rend az új mezében, immár hatalmasan mutatkozik meg 1994-ben, 1995-ben és 1996-ban, 14–20–15 írófőt adván át az Örök Vadászmezőknek! (Névsor az Írók még nem megszüntetett Szövetségében!) Aztán az új rend beáll, mint a tél, örökkévalónak tetszhet, olyan, amilyennek az ember nem éri meg a végét, s a szervezet, az érzékeny és az istenekkel másra szerződött, feladja, *un túlélni!*, ha vége lesz is ennek egyszer, ami utána következik, az már nem az ő világa. Az a feltevés, hogy ennek a vége megérhető, csak futó derút idéz az arcra! Ha lesz is hatása az írott szónak, sikere a művészi teremtésnek, az már nem esik az ő biológiai fennmaradásának éveire. Különben is érzi, hogy azt a világot, melyet neki kellene megírnia, megértéssel, ám maró gúnnyal, ütve-szeretve, azt ő már képtelen elsajátítani. Nincs ereje hozzá! A maradék testnek pedig ennyi elég, hogy felmondja a szolgálatot! Elmondhatjuk tehát, hogy az író a Horn–Kuncze halálba menő élcsapata! Ártó csepp abban a tengerben, mely tenger még nem tudja, hogy ki fog száradni.

A legszomorúbb – ámbár hogyha a tisztánlátást derűsen fogjuk fel, akkor a legvidámabb – csak most következik: 1997-ben huszannyolc író hal meg! (Berta Bulcsu, Bustya Endre, Béky-Halász, Páll Árpád, Erdős László, Zalka Miklós, Horpácsi Sándor, Guelmino Sándor, Bihari Klára, Szalay Lenke, Endrődi Szabó Ernő, Fodor András, Balogh László, Herédi Gusztáv, Csalog Zsolt, Kecskési-Tollas, Berkesi András, Bálint B. András, Kopácsy Mária, Zsoldos Péter, Balázs József, Walkó György, Pál József, Márkus István, Lázár István, Kardos G. György, Sík Csaba, Petrolay Margit.) Nincs itt valami ellentmondás...? Hiszen kifelé megyünk! Kvázi... Gondoljunk csak arra, feleim, hogy épp az 1997-es az az esztendő, amikor a rendszer visszacsinálhatatlanul megváltozik, nem mintha az elhajózók a régi világért ácsingóztak volna (ha volt ilyen köztük, haló porukban is megkövetem őket); de látva látják, hogy messzebb kerülünk a társadalmi igazságosságtól és az esélyek relatív egyenlőségétől, mint voltunk valaha, szörnyvilágot teljesítünk be, melyben – húsz év múlva! (*A három testőr* folytatása) – a fogyasztói idiotizmus a kéj forrása és telje, magyarán: nem zuhanunk, mert nem voltunk magasan, de puhára esünk. Akkor majd nevetetüüüünk!, mint az idióta amerikai filmekben a hibbant hősök, félnótás kalandjaik végevicckéltében. Ezt a magyar író – Birnbaumné Los Angelesből ne figyeljen ide, nem csupán az övéiről van szó – már nem tekinti megtanulandó világnak, se ereje, se kedve hozzá. Csinálják nélküle, ő lelép.

1998-ban eddig még csak két halottunk van. Szűnyogh Sándor és Jobbágy Károly. (Korrektúraolvasáskor már tudom, hogy Rab Zsuzsával három.) Mintha a biologikum is megfeszülve várná, mi lesz. S a száj mindhiába mondja, nem lesz itt már semmi, ami nekünk jó, s hiába kontrázik hozzá az értelem, az írolény már csak kíváncsiságból is marad az Akherón innenső partján... De lesz itt bepótlása a hantoknak május után, illetve egy khároni evezőcsapással később, amikor újra leülepszik a szenny... Mert ha győz a szoclib, elszántabban és kíméletlenebbül lát hozzá, hogy kimerje a maga tocsikjait (nyolcszázmillió forint) a zavarosból. Ha nem a szoclib győz, hamar kiderülhet, hogy a politikai hatalom vajmi kevés az üdvhöz: a gazdaság kiárusítva, az ország politikája elkötelezve – ami még érhető (nem megérhető!). De hogy az állások leosztva, az olyan vicces helyzetekkel kezdve, hogy a nem létező Nemzeti Színház igazgatói állása kiadva álnéven, mint hónapos szoba! A virtuálisat valóságosak állják körül, *a mi kutyánk kölykei* elv alapján... Szóval innentől egészen addig, hogy ott pincsikutyáskodik (= szépen szolgál) Kovács László külügyminiszter az Öbölben cirkáló amerikai hadihajók korlátján. Mit tehet egy új kormány ennyi kényszerpálya eredőjén?... A játszma persze nagy

és érdekes! Az írók azonban újfent az Akherón szurokfényű vizét fogják látni, benne a szürkén tükröződő arcmasukat: ha lesz is új világ, az már nem az ő világuk lesz!

És akkor majd *unnak túlélni*, amiképpen, megvallom, szerkesztő úr, én is unnék, nem mint munkahelyem dolgozója, hanem mint író, ha nem valamiféle játéknak élném meg ezt az egészet, ezt is, amit épp most írok, ami elszórakoztat, örömet szerez néhány embernek, engem megnyugtat, átöblíti az elmémet, s többet ér, mint megannyi igazi játék (megnyugtató, hogy nem vagyok hülye, vagy valóban az vagyok, íme egy pár: Verne könyveinek gyűjtögetése, mozaikkép-kirakás – puzzle!, csakis festmények –, igaz, hogy már vagy tíz éve nem raktam ki egyet sem, de minduntalan arra ébredek, hogy akár neki is ülhetek, mondjuk, Brueghel *Közmondások*-jának, 3000 darab; a jobb felső sarkában – mint valami politikai manifesztum! –: *vak vezet világtalant!*) Én tehát végigjátszom valahogy a hátralévő éveimet, de mit tehetnek azok, akik megszállottan csak írók, nincs más képességük? Látván, hogy eddigi életük elveszett, mostani nincs, leendő nem lesz. Átállni...? Mire...? Uborkafáról Körtefára?... Kevesen vágyunk rá. Az a pár ember, akinek írásművészetével örömet, derűt, igaz keserűséget szerez az író, az itt él, ebben a lélek-országban. Most éppen az éhhalál és a hajléktalanság határán. A végrehajtót ma csak azért nem várja, mert szombat van.

De ki innen, a szűk írói akolból! Épp harmadszor nem tudok könnyen elsiklani afölött, amit megírt ugyan a minden képzeletet felülmúlóan lealjasodott magyar sajtó, de mire ez megjelenik, úgy elfelejti, mint százéves nagyapó a legénykorában a zombékosba elcsöppögtetett életerejét, meglátván – s azóta is emlegetvén! – a baronesz felkapott szoknyája alól kilátszó bokacsipkés bugyogószárat. (Pihentető egy ilyen mondat, szerkesztő úr, mert annak szántam.) Harminckilencezerrel vagyunk kevesebben, egy egész város! S ha vigasztal valakit, hogy a furmányos magyar nép az asszimilációs képességéről a legnevezetesebb, az forduljon az államelnökhöz, ő mondta! (Ugyanott kapható a nemzetiségeknek akár kényszerrel való életben tartásának prédikációja; általában minden!, és mindennek az ellenkezője, volt rá haladék!, nyolc év nagy idő!) Hogy a halálba szenderült harminckilencezer – akik helyett nem lett másik – *unt túlélni*, azt nem hiszem, inkább kétlem. Nem tudja, de teszi a halált... S igazában én sem tudok újat kitalálni róla. Már azok számára, akik vallják ugyan, hogy a vér mindenkiben piros, nincsen különbség ember és ember közt, mindegy az, hogy a gulyás delelget ott a Hortobágyon, avagy egy zulu, és egy méretesebb bozótneger fújja furulyáját, éli bú nélkül világát a már idetelepített struccnyájak (Berecz János tett sokat és hatékonyat ez ügyben, csak mint a szocializmus mélyítésének és szélesítésének a tárgyában, ugyanezen a tájon [akkor már jobb a zulu!]) mellé idehozott varacskosdisznó-kondákat, zeboraméneseket és tevépárduc- (Mark Twain) -falkákat terelgetve! Ha ez lesz, klassz lesz, pláne, hogy ezért már én is *unni fogok túlélni*, Verne Gyula ide, puzzle-rakás oda.

Azoknak, akik a magyar szállásterület (divatjamúlt szóval: a haza!) megőrzése, s mint az egyenesen mulatságos (hilarisztikus! – a szóban nem a zeuszi hevületekre hajlamos amerikai elnök nyüszítő üszőjének neve rejtezik), az életünk és vérünk árán való megvédelmzése fontos, csak elismételhetem, hogy egy Gödöllővel kevesebben lenni nem biztos, hogy jó dolog. Ám ha csak burkoltan mondták is meg (kivéve Bokros Lajost, aki úgy vágta a szemünkbe, mint nyomkövető ebnek a menekülő tolvaj leszakadt gatyamadzagját), immár világos lehet mindenki előtt: itt a populáció tekintélyes hányadára nincsen szükség. Vagyis azokra, akik az ántivilágban szocializálódtak, magyarán elédegéltek, s ennek fejében elláttak, előbb az ipart, aztán a mezőgazdaságot, végül a hitelképességet áldozva be azért, hogy némelyek elonanzáljanak a szocializmus utópiája fölött, más némelyek pedig uralgjanak fölöttünk. *Megdeglesz!*, ahogyan a cigány kiáltja oda a töröknek az *Egri csillagokban* (ennek a különböző kiadásait is gyűjtöm!), s lám, nem üres szó, harminckilencezren deglettünk meg, olyanok, akik helyett nem született másik. Viszont, ha igaz, Magyar Bálint azt mondta, hogy nem baj, ha fogyunk, legalább jobb nevelést tudunk adni a maradéknak. De ez biztos csak rágalom, hiszen a kiváló kultuszminiszterünk, Ilku Pál utóda ama székben biztos beperelte volna Csurka Istvánt, aki – mert ő az! – ilyesmiket terjeszt. (A tárgyalásra jegyeket kéne árusítani, s a befolyó Akherónt... izé... pénzt pedig az új Nemzeti Színház alapkövének letételére kéne fordítani. Hogy is szól a versike...? Bölcs Salamon mondá vala! Alapkőnek nincsen szaga...!)

(Jaj, szerkesztő úr, jut eszembe! Meglátogat a Nagy Erdélyi Bárd [nem longo-], s mondja, mint már annyian az elmúlt két évben: hogy ezt talán már mégsem kéne, amit én itt csinállok a Kortársban, meg

hogy így gyűlölnék érte, úgy gyűlölnék érte! Szóval semmi újdonságot nem mond. Talán azt, hogy az igazi ironia, a mesteri az, amit a megironizált is élvez; a metsző pengének meg kell állnia a nyak előtt egy milliméterrel! – s jót nevetni az egészen, mint idióta amerikai filmek idióta hőseinek?, kérdezhettem volna, de nem jutott eszembe; csak az jutott eszembe, hogy föl kellene találni a virtuális szatírárt, de ezt se mondtam, hiszen hallom a Nagy Erdélyi Bárdot [nem csata-], amint féltve félt, mondván: vigyázz, ezek megölnek, mint Fenyőt! S miközben a feltevést mulatságosnak érzem, nagy elefántcsonttorony és önnön írói szerepünk mértéktelen félreismerése kell hozzá, hogy azt higgye az ember, rá más is vadászik, mint Pankreász herceg s Euthanázia kisasszony rangon aluli házasságának gyümölcsei: Rákffy Gége és ifjú Agyér Görcs, született Éri Szklerózis... Végül már csak azt akartam megkérdezni a Nagy Erdélyi Bárdtól, hogyan kerül ő olyan társaságba, ahol az én megölésem beszédtema; s ha már ott van, hogyan kell viselkedni, hogy a gyilkos terveket a füle hallatára s ne a háta mögött latolgassák; mert jó, ha bíznak az emberben; de ennyire! De ezt is elfelejtettem megkérdezni...)

Amikor tavaly igent mondtam e cikksorozat megírására – mindenképpen azt mondtam volna, de attól még fölmerülhettek kedvcsináló és kedvelvevő indokok –, az tetszett benne a legjobban, hogy hát én majd egy-két hónappal a választások előtt meg fogom jósolni azok kimenetelét, s ha eltalálom (a totózó magyar nép mintájára!), akkor szüret, s ha nem, akkor is, csak mint a posztmodernben, direkt nem akartam eltalálni!... Belátom, hogy sokkal keservesebb a dolog. Mert mit nem írtak már el előlem madárszarból jóslók, csillagjósok, illetve a magyar újságírás egyéb előhörgöncei (mint olvasom, a Veér-díjas – én adományoztam neki – Veér András, fő-javasember, aki a Fideszről azt írja, hogy mérhetetlen a hatalomszomja – mit fog írni, ha a szabaddemokratákról ír cikket a Népszaviba? –, amúgy persze értem én a csukadozó értelmű orvospszichiátert, az Orbán úr pártja nyolcesztendei kormányzás után már annyira megszokta Magyarország kormányzását, hogy a hatalomszomj csak fojtogatni tudja! Mert ha nem így volna, ha a Kövér úr pártja ellenzéki párt volna – de mint köztudomású, nem ez a helyzet, kedves Veér –, nyilván magába szállna, összehívna híveit a Veér Mezőn, s fejére hamut szórva kérne bocsánatot, hogy éveken át azért működtetett politikai pártot Magyarországon, hogy ne kerüljön hatalomra; de ütött végre az igazság órája, tüstént, amint a Veér Mezőről hazatér, nekifog önnön elsorvasztásának... A folyamat ugyanaz, az út ismerős, csak visszafelé kell megtenni, elég beleérezni Lengyel László új művébe, a *Kizárt a párt* mintájára megkoncipiált *Visszavett a pártba*).

Könnyű volna nekem is leírni, hogy vagy Orbán úr pártja győz, vagy a miniszterelnöké, fifty-fifty. S ha a miniszterelnök alakít is kormányt – aminek nem lesz alternatívája, mint az államelnök úr ki fogja jelenteni, naná, majd lenyeli! –, olyan erős ellenzékkel kell kormányoznia, ami kétségessé teszi az afféle szilárd kinyilatkoztatásokat, miszerint még várjuk az indoklást a családi pótlék ügyében az Alkotmánybíróságtól, aztán alakítjuk (!) csak ki a véleményünket a frakcióban, mint Toller elvtárs mondta. Jól tetszik érteni: a véleményünket! az Alkotmánybíróság ítéletéről! Akinek ekkora demokráciától nem süll el, az nem is demokrata! (Ehhez csak Eörsi eszme-százgátja fogható: a párt baloldali, csak épp egy jobboldali programot hajt végre. Lásd még: a tömeggyilkos rózsaojaj-szüretelő, csak most éppen öl; a liliumtipró vasököl, oda sújt, ahová köll.)

Átadhatnám magamat vágyaimnak, mondván, tán örvendetesebb, ha az Orbán úr pártja győz. Az íróféle a változatosságot kedveli – amíg aztán, végül, *un túlélni!* –, meg hát a jogállamiságot. Hogy ne mondjanak neki olyanokat, miszerint „rossz a törvény”, s menjünk tovább lánglelkűen. Hogy Magyarországon igenis lehessen idegeneknek földet vásárolni – miközben az ember nem hülye, tudja, hogy tőke, na az aztán nincs, a vállalkozói kedvről és ismeretekről nem is beszélve: adtam is, kaptam is, nyilatkozta volt a tönkrement Dunai Vasmű négygyerekes munka nélküli hajléktalanja, könnyeit nyeltesve!... Sose fogja megérteni! Ki kell haljon, mint Bokros Lajos érzékeltette, s miként a magyar nép nem tudja, de teszi. (Mint egy Marx-idézet, nem, szerkesztő úr?) De odaadni mindent annak, akinek van tőkéje is, kedve és szakértelme is, s *megdeglenni*, ez azért mintha el volna túlozva egy kicsit.

De ha már kezdünk alámerülni a politikába – vagyis, kitérvén a konkrét kérdésekre adandó konkrét válaszok elől –, kapjunk bele a túlsó végéről. Megfoghatatlan számomra, hogy némelyek (s látván őket a tévében = vágókép!, egészen olyanok, mint derék, épeszű emberek!) képesek összeülni egy teremben, jól begerjesztvén magukat azzal, hogy abszolút többségben vannak – nem az országban, hanem a kultúrházban –, zászlót bontanak, mint pitypang a nyelves virágát (így hívják), s azt képzelik, hogy bejutnak a parlamentbe, s ott majd átveszik a hatalmat, országon s kisvártatva Amerikán is, és

még csak óva sem intik... Hát nem tudják, hogy az a kétszáz szavazat, amit a hű hitvesek velük szavazásával elvisznek, felerészben Horn Gyulát erősíti mint morzsalék (tudom én is, hogy töredéknek hívják!)... Vagy térjek át inkább a számomra még mindig rokonszenves Maczó Ágnesre (kétszeresen is az: mint ötgyerekes nő, s mint olyan, aki újragondoltatja velem a rejtélyes Jeanne D'Arc-pillanatot a történelemben). A mi Ágnesünk kétségtelen fenn van már a máglyán, ég, s nem sikolt kínjában, sőt még csak meg se rettent – tudtommal! –, mint Jeanne, amikor tűzhalálra ítélték, vagy híre érkezett titokban, hogy a roueni hóhér kegyesen meg fogja fojtani, mielőtt alágyújtja a máglyát...? Ki tudhatja? Ki tudhatja? 1430. május 30 (!) óta betyárul sok idő telt el... Micsoda egybeesések kellettek ahhoz, hogy a félkótya, vizionáló domrémyi kislányt ne dobják ki a királytól, s ő lény(ség)ével és lányságával fölgyújtsa a százéves háborúban hiába nyüstölő harcosokat... Szűz éppen lehetett, hiszen a lényeg az volt, hogy mindenki egyet gondoljon róla, a páncéling és -gatyá alatt ráretkesedett gyolcsban, s mégiscsak egy nőt kövessen a csatába... Ha valami távol áll hazánkban az előpolgártól és révült fogyasztói idiótától (járja ő az üzleteket, vele van felesége s egyetlen gyereke, többre nem futja a kedve, s tolja maga előtt a legnagyobb bevásárlótargoncát, benne egy csavarhúzó, mondta is otthon: ebben a félévben megvesszük a csavarhúzót, Bözsi!), akkor az az, hogy valami lánglelkű ábrándozót kövessen ostromról ostromra...! Úgyhogy a mi szép Ágnesünk is a szocialisták szavazatait fogja gyarapítani...! Az pedig már egyenesen mulatságos, hogy a választási küzdelem közeledtére – politikai pályafutásának elhamvadására – pirosítót kentek rá, arcát is megpozsgásították, szemét kihúzták (Petrasovics Szocdem Annuskánk is így szenvedett ki a máglyán, 1990-ben, még egyszer utoljára felívelvén a pesti házfalakon, föltornyozott hajjal, úgy kikenve-fenve, hogy az anyja sem ismert volna rá; az ő tanácsadói sem tudták, hogy ez egy mélyen konzervatív nép – nem véletlenül áll jobban e pillanatban a szocialisták szénája, pontosan ilyen paradoxális a helyzet –, s nem szereti tanítónőben és politikusnőben a puccosat). Hogy az Új Szövetség, sőt immár Párt marcona traktorosai mást hisznek, az lehetséges, s hogy Maczó Ágnes ezért fel sem fogja, hogy alkalmasint ő is a szocialistákat fogja erősíteni a töredék szavazataival (miként Szabó Iván is és Gicz György is – pedig ők hárman és pónisan apró pártjaik ezzel igazán tisztában vannak!). De törődve csak Maczó Ágnessel, miből hiszi, hogy eljött a posztkommunizmusba, a fogyasztásba behízott Nyugat és beleáhitó Kelet történelmi együttállásában a Jeanne D'Arc-i pillanat? Mulatságos elgondolni, hogy mit visznek el ők és névtelen utópista társaik a lehetséges győztesektől az ellenzékben...! Vagy ez tán a történelem igazának kivételes érvényesülése...? Kivételes, hiszen efféle igazság csak sztálini mesékben fordul elő.

Vagyis hogy, például, Orbán úr és pártja győzelme így szenved el *szerencsés* négyesztendei halasztást...? Hiszen az valóban politikai, s tudom, ez szinte illetlenség: morális katasztrófa volna, ha a Fidesz – Magyar Polgári Párt szövetségre lépne valamelyik mostani koalíciós párttal. Az egyik azért jó eséllyel, mert kétmillió nyamvadt nyugdíjas reméli tőle, hogy nem döglik éhen; akolszaghoz szokott és annak meleg bűzére vágyó negyvenes-ötvenesek (a rabszolga Bélák! – mint elneveztem volt!) remélik, hogy megtapadhatnak a poszt-kádári partfalon a végleges szegénységbe és kilátástalanságba való lecsúszásukban! A meglepetés azonban csak most jön: a milliárdosok remélik, hogy újabb hatalmas üzlet esik le nekik, ha szocialista klienseiket hatalomba segítik, s ezek az újabb milliárd forintok – ne kapáljon égnék az ember a röhögéstől? – épp azoktól ketyegnek be, akik a megtapadásukat remélik ugyanattól a párttól! Hát ne pusztuljon bele az ember a röhögésbe!? S amiképpen a szocik a nagytőke-klientúrát elégítik ki, a szabaddemik a klientúrájukat, személyekre lebontva, segítik be állásokba, egészen a röhejességig, véve csak a nem létező Nemzeti Színház igazgatója és főrendezője kinevezését, párhuzamosan a létezővel, amivel is aztán egy olyan nagyzásihóbort-rohamot idéznek elő a virtuális főrendezőben (Magyar Hírlap, március eleje), hogy az ember szerető együttérzésből kihívna a mentőket. A Valló Péter-féle Nemzeti, mint olyan Toldi-fája (mutatja az utat, hol Budára tér el!), mely után az összes többi magyar színház igazodik, alapjainál Molnár Ferenc, a legnagyobb magyar drámaíró!, minden átlagos magyar képzeletet felülmúl lángolásában! Ebből bizony tűz lesz, babám és Bálintom von Magyar... A klientúrát azonban jó állásokhoz kell segíteni, hogy onnan, meleg fedezékből lőhessenek, amíg a fiúk szétnéznek az eszmék piacán, s valamivé újfent kinevezik a pártjukat, már azonkívül, ami kezdettől fogva töretlenül volt: néhány ember politikai magánvállalkozása... Csak a multikultit véve! A tolerancia apostolai, minden magyar idők legintoleránsabb legényei valójában csak egypár szubkultúrát képviselgettek, s ezek

kiválasztása immár világos: olyan legyen, ami ingerli a többséget... Milyen megejtően mulatságos emlék, amint az Antall–Boross idején a minden képzeletet felülmúlóan lealjasodott magyar sajtó arról diadalcikkezett, hogy a politikai ellenfelek dagadt, vöröső fejfel üvölteneek, érvelni képteleneek, ököllel verik az asztalt. Így igaz! Ez történt! A társadalmat most is lehet provokálni a homokosok emberi jogával (amit persze meg kell adni nekik!), a gyilkosok emberi jogával és a többi! Ha az eddig négy gyilkosságot sikeresen abszolváló, zární készülő közértesnőkre szakosodó sorozatgyilkos kézre kerül (vajon hány embert fog még megölni, amíg elköveti a végzetes hibát, vagy peche lesz végre?), majd az élethez való jogról tesznek közzé cikkeket a szakértők, a gyilkost az igazságszolgáltatás lenyeli, mint a taxisgyilkos leánykákát, s én újra hiába fogom várni a meggyilkoltak élethez való jogáról értekező vaskos levezetéseket?... A fiúk tehát gondosan megválasztották, melyik szubkultúra abszolutizálása hozza ki a sodrából, sodorja hibázásba a negyven esztendeje magának élő magyar többséget, s ezzel nem a multikulturalitást képviselték, hanem a legyek szárnyát kitepdeső, tehát menekülni nem tudó nyomorult férgeknek cigarettaparázssal való sütögetőihez váltak hasonlatosakká... Csáth Géza írta meg őket, nem véletlenül divatos...

Így folytathatnám, akár a fiúkkal, akár a többi párttal, de időm lejárt! Különben is, mivel fogja folytatni Seherezáde a jövő hónapban? Addig pedig, szerkesztő úr, volna egy üzenetem Orbán Viktor úrnak: Bemegy a férfi a patikába, ciánkálit kér. Aztán minek az? Meg akarom mérgezni a feleségemet! Van receptje? Nincs, de mutathatok egy fényképet!

(Budapest, 1998. február 28–március 1., március 5.)